

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA

Briuselis, 27.11.2007
KOM(2007) 754 galutinis

**KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI, TARYBAI BEI EUROPOS
EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI**

Antroji tabako gaminių direktyvos taikymo ataskaita

1.	Įvadas	3
2.	Apibrėžtys (2 straipsnis)	3
3.	Didžiausias dervų, nikotino ir anglies monoksido kiekis cigaretėse (3 straipsnis).....	3
4.	Nustatymo metodai (4 straipsnis) ir ženklavimas, nurodant kieki.....	4
4.1.	Dervų, nikotino ir anglies monoksido kiekio nustatymas	4
4.2.	Laboratorijos	4
4.3.	EVTTLT	5
5.	Ženklavimas (5 straipsnis)	5
5.1.	Įspėjamieji tekstai.....	5
5.2.	Spalvoti atvaizdai	6
6.	Sudedamosios dalys (6 straipsnis)	7
6.1.	Informacija apie tabako gaminių sudedamąsias dalis	7
6.2.	Administracinis susitarimas su Jungtiniu tyrimų centru	7
6.3.	REACH reglamentas	8
7.	Gaminių aprašymai (7 straipsnis).....	8
8.	Oraliniam vartojimui skirtas tabakas (8 straipsnis).....	9
8.1.	Mokslinė nuomonė.....	9
8.2.	Oraliniam vartojimui skirto tabako draudimo įgyvendinimas	9
9.	Derinimas (9 ir 10 straipsniai).....	9
10.	Bendrasis sudedamųjų dalių sąrašas (12 straipsnis).....	10
11.	Tabako gaminių importas, pardavimas ir vartojimas (13 straipsnis).....	10
12.	Aktualūs klausimai.....	11
12.1.	Sukamosios cigaretės	11
12.2.	Nauji tabako ir nikotino gaminiai	11
12.2.1.	Atsirandanti rinka.....	11
12.2.2.	Reglamentavimo problema	11
13.	Atsakomybė už gaminius	12

1. ĮVADAS

2001 m. birželio 5 d. Direktyvos 2001/37/EB dėl valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų, taikomų tabako gaminių gamybai, pateikimui ir pardavimui, suderinimo¹ (toliau – Direktyva) 11 straipsnyje reikalaujama, kad Komisija reguliariai teiktų pranešimus apie Direktyvos taikymą Europos Parlamentui, Tarybai bei Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui. Pirmoji Direktyvos taikymo ataskaita priimta 2005 m. liepos 27 d.

Šioje ataskaitoje pateikiamas antrasis Direktyvos taikymo vertinimas. Jis pagrįstas pastarųjų dviejų metų Tabako gaminių kontrolės komitete valstybių narių atliktu darbu ir pateikta informacija, kaip nurodyta Direktyvos 10 straipsnyje. Ataskaitoje pateikiamos suinteresuotųjų šalių, Europos Parlamento ir valstybių narių nuomonės tabako kontrolės klausimais. Be to, joje nurodomos keistinos Direktyvos sritys, kad prieš Komisijai svarstant dėl oficialaus pasiūlymo iš dalies keisti Direktyvą pateikimo, su valstybėmis narėmis ir Europos Parlamentu būtų deramai tariamasi.

2. APIBRĖŽTYS (2 STRAIPSNIS)

2 straipsnio 5 dalyje pateikiama galiojanti sudedamųjų dalių apibrėžtis apima bet kokią medžiagą ar sudedamąją dalį, naudojamą tabako gaminiui gaminti ar ruošti ir išliekančias galutiniame gaminyje net ir pakitus formai, įskaitant popierių, filtrą, dažiklius ir rišiklius. Į apibrėžtį neįtraukti tabako lapai arba kitos natūralios ar neapdorotos tabako augalo dalys.

Tačiau pagal PSO ir kai kurių ES nepriklausančių šalių (pvz., Kanados) teisės aktus į tabako gaminių sudėties apibrėžtį tabako lapai įtraukti. Pastaraisiais metais Komisija gavo keletą klausimų dėl tabako gaminiuose esančių radioaktyviųjų ir kitų medžiagų – radono (Rn), polonio (Po-210), kadmio (Cd) ir pan., ir jų poveikio sveikatai. Visi šie klausimai susiję su tabako lapais. Dėl to kilo diskusijų, ar į apibrėžtį reikėtų įtraukti tabako lapus ir jų mišinius (natūralius ir (arba) dirbtinius), siekiant, kad jiems būtų taikomos Direktyvos nuostatos.

Tolesni veiksmai

Komisija išnagrinės, ar tinkama į sudedamųjų dalių apibrėžtį įtraukti tabako lapus ir kitas natūralias ar neapdorotas tabako augalo dalis.

3. DIDŽIAUSIAS DERVŲ, NIKOTINO IR ANGLIES MONOKSIDO KIEKIS CIGARETĖSE (3 STRAIPSNIS)

Direktyvos 3 straipsnio 1 dalyje nustatytas didžiausias dervų, nikotino ir anglies monoksido (DNAM) cigaretėse, išleidžiamose į laisvą apyvartą ES, kiekis. Šios ribos dabar taikomos visose 27 valstybėse narėse².

¹ OL L 194, 2001 7 18, p. 26.

² Didžiausias DNAM ribos 14 valstybių narių (15 ES valstybių narių, išskyrus Graikiją) taikomos nuo 2004 m. sausio 1 d. 10 naujų valstybių narių jos taikomos nuo įstojimo į ES 2004 m. gegužės 1 d., o

Direktyvos 3 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad Europos bendrijoje gaminamoms, bet iš jos eksportuojamoms cigaretėms tos pačios didžiausio kiekio ribos taikomos ne vėliau kaip nuo 2007 m. sausio 1 d. Nė viena valstybė narė nepateikė Komisijai prašymo pratęsti pereinamąjį laikotarpį, todėl Komisija neketina iš dalies keisti atitinkamų Direktyvos nuostatų.

4. NUSTATYMO METODAI (4 STRAIPSNIS) IR ŽENKLINIMAS, NURODANT KIEKĮ

Diskusijos dėl pirmosios Direktyvos taikymo ataskaitos parodė, kad valstybės narės pageidauja didesnio klausimų, susijusių, pvz., su Direktyvoje nustatytų DNAM ribų aiškinimu ir laboratorijų tvirtinimu³, siekiant tolesnio laboratorijų bendradarbiavimo, aiškumo.

4.1. Dervų, nikotino ir anglies monoksido kiekio nustatymas

Pagal Direktyvą įsteigtas Tabako gaminių kontrolės komitetas sudarė darbo grupę, kurioje dalyvauja kelių valstybių narių ir Komisijos Jungtinio tyrimų centro ekspertai bei Europos valstybinių tabako ir tabako gaminių laboratorijų tinklo (EVTGLT) pirmininkas. Neprivalomame praktiniame vadove „Cigaretėse esančių medžiagų kiekių nustatymas ir keletas pagrindinių laboratorijų patvirtinimo etapų“⁴, kuri paskelbė Komisijos sveikatos ir vartotojų apsaugos generalinis direktoratas (GD SANCO), darbo grupė pasiūlė, kad didžiausios pagal ISO 8243 nustatytos ribos būtų laikomos didžiausiomis vertėmis, kurių patikimumo intervalas gali kisti.

Direktyvoje numatyta, kad Tabako gaminių kontrolės komitetas gali derinti metodus, atsižvelgdamas į mokslo ir technikos pažangą. 2007 m. balandžio mėn. Komisija konsultavosi su Kontrolės komitetu dėl įvairių rūkymo emisijų nustatymo metodų (ISO, „Massachusetts“, „Canadian intense“, kompensacinis metodas) teigiamų ir neigiamų aspektų. Jokios galutinės išvados padaryta nebuvo, nors valstybės narės itin pageidavo ir toliau kaip privalomą taikyti dabartinį ISO rūkymo emisijų nustatymo metodą, kol neatsiras svarių įrodymų, kad yra geresnių metodų, galinčių juos pakeisti⁵.

4.2. Laboratorijos

Remdamasi valstybių narių pateikta informacija ir geriausia patirtimi, minėtoji darbo grupė pasiūlė keletą kriterijų bandymų ir tikrinimo laboratorijoms. Jie taip pat įtraukti į praktinį vadovą „Cigaretėse esančių medžiagų kiekių nustatymas ir keletas pagrindinių laboratorijų patvirtinimo etapų“⁴.

Rumunijoje ir Bulgarijoje – nuo įstojimo į ES 2007 m. sausio 1 d. Pasibaigus leidžiančios nukrypti nuostatos galiojimo laikui, nuo 2007 m. sausio 1 d. šios ribos taikomos ir Graikijai.

³ Patvirtintų laboratorijų sąrašas

http://ec.europa.eu/health/ph_determinants/life_style/Tobacco/label_lab_en.htm

⁴ Dokumentas paskelbtas

http://ec.europa.eu/health/ph_determinants/life_style/Tobacco/Documents/best_practices_en.pdf

⁵ Visi šiuo metu taikomi nustatymo metodai grindžiami bandymu, atliekamu pasitelkiant įrenginį. Šis metodas netinkamas rūkymo poveikiui žmogui įvertinti. Viena iš galimybių įvertinti poveikį žmogui galėtų būti biologinių žymeklių naudojimas, tačiau šioje srityje vis dar reikia išsamesnių tyrimų.

4.3. EVTTGLT

Siekiant palengvinti ES tabako laboratorijų keitimaši patirtimi, 2002 m. sausio mėn. buvo įsteigtas EVTTGLT – Europos vyriausybinių tabako ir tabako gaminių laboratorijų tinklas⁶. 2006 m. Komisija konsultavosi su Kontrolės komitetu, kaip stiprinti šio komiteto ir EVTTGLT ryšius. Valstybės narės ir EVTTGLT atstovai pareiškė tvirtai remiantys glaudesnę bendradarbiavimą.

Tolesni veiksmai

Veikiantis ir tinkamai ištekliais aprūpintas laboratorijų tinklas – bendro tikslesnio Komisijos ir valstybių darbo pagrindas tabako gaminių sudedamųjų dalių ir emisijų srityje. Todėl Komisija pasiryžusi skatinti nepriklausomų ES tabako laboratorijų⁷ bendradarbiavimą, siekdama sukurti pagrindą bendrai tabako sudedamųjų dalių ir (arba) dūmų emisijų analizei ir vertinimui. Be to, siekiant geriau įgyvendinti Direktyvą, būtų naudinga išplėsti Komisijos kontrolės galias ir kitą kartą keičiant Direktyvą įtraukti laboratorijų tvirtinimo kriterijų nustatymą ir kitas priemones laboratorijų bendradarbiavimui gerinti bei tarpusavio pripažinimui užtikrinti.

Nors ISO standartai sulaukia kritikos, vis dar nėra jokių tarptautinių susitarimų dėl alternatyvų. Todėl šiuo metu Komisija nesiūlo peržiūrėti galiojančių standartų. Komisija atidžiai stebi mokslo ir technologijų raidą šioje srityje ir vėl svarstys šį klausimą, kai tik tarptautiniu lygmeniu atsiras daugiau bendro supratimo ir bus susitarta dėl metodų. Komisijos nuomone, svarbu, kad ES naudojami standartai atitiktų tarptautines tendencijas.

5. ŽENKLINIMAS (5 STRAIPSNIS)

5.1. Įspėjamieji tekstai

Apskritai įspėjamieji tekstai taikyti sėkmingai, nors valstybės narės pranešė apie tam tikrus sunkumus, susijusius su kitų gaminių, išskyrus cigaretes (pvz., sukamojo tabako ir naujoviškų tabako gaminių), ženkliniu įspėjamaisiais tekstais. Be to, Komisija gavo kelis skundus dėl 5 straipsnio 6 dalies e punkto, pagal kurį reikalaujama spausdinti įspėjamuosius tekstus visomis valstybės narės, kurioje produktas teikiamas į rinką, oficialiomis kalbomis, taikymo. Svarbu pabrėžti, kad šis reikalavimas oficialiai taikomas visose valstybėse narėse, kuriose vartojama daugiau nei viena oficiali kalba ir nėra nustatyta jokių leidžiančių nukrypti nuostatų ar teritorinių išimčių (pvz., oro uostams). Šiuo metu Komisija nagrinėja šiuos klausimus, užtikrindama, kad nebūtų pažeistos Sutarties nuostatos.

⁶ Pirmajame posėdyje dalyvavo 5 valstybių narių (Prancūzijos, Vokietijos, Jungtinės Karalystės, Nyderlandų ir Švedijos) laboratorijų atstovai. Tvarkos taisyklės ir EVTTGLT narių sąrašas pateikti EVTTGLT svetainėje <http://www.jrc.ec.europa.eu/project/gotolab/index.html>

⁷ Nepriklausomi kriterijai nustatyti praktinio vadovo „Cigaretėse esančių medžiagų kiekių nustatymas ir keletas pagrindinių laboratorijų tvirtinimo etapų“ p. 5 http://ec.europa.eu/health/ph_determinants/life_style/Tobacco/Documents/best_practices_en.pdf

5.2. Spalvoti atvaizdai

Direktyvos 5 straipsnio 3 dalimi Komisijai suteikiama teisė nustatyti papildomus išpėjimus, naudojant spalvotus atvaizdus ar kitas iliustracijas (vaizdinę medžiagą). Valstybėms narėms suteikiama teisė spręsti dėl vaizdinės medžiagos naudojimo.

Komisija patvirtino 42 atrinktų pradinių dokumentų biblioteką⁸ ir technines kombinuotų vaizdinių ir tekstinių išpėjimų spausdinimo ant įvairių dydžių pakuočių specifikacijas⁹. GD SANCO pateikė valstybėms narėms savo nuomonę, kad vaizdinių išpėjimų taikymo reikalavimai priklauso nuo pateikimo į rinką vietos (paskirties šalies), o ne nuo gamybos vietos. Jis kelis kartus paragino valstybes nares nedelsiant pradėti naudoti vaizdinius išpėjimus ant visų tabako gaminių ir pabrėžė, kad valstybės narės jau gali papildyti kombinuotus išpėjimus pagalbos norintiems nustoti rūkyti telefono linijų numeriais, interneto adresais ar kita vaizdine informacija apie pagalbą norintiems nustoti rūkyti. Tokias nuorodas reikėtų spausdinti kombinuotiems išpėjimams skirtose vietose¹⁰.

Remdamasi šiais parengiamaisiais veiksmais, Belgija tapo pirmąja ES valstybe nare, kurioje 2006 m. lapkričio mėn. pradėti taikyti kombinuoti išpėjimai, nuo 2007 m. birželio 10 d. jie spausdinami ant visų Belgijoje parduodamų cigarečių pakuočių. Kol kas nuostatos įgyvendinamos sklandžiai. Kita šalis bus Rumunija – joje vaizdiniai išpėjimai taps privalomi nuo 2008 m. liepos mėn. Planuojama, kad JK nuo 2008 m. rudens išpėjimai bus spausdinami ant cigarečių pakuočių, o nuo kitų metų – ant visų kitų tabako gaminių. Remiantis Komisijos turima informacija, ir Suomija bei Latvija nusprendė nustatyti reikalavimą naudoti vaizdinius išpėjimus, o kitose valstybėse narėse ketinama netrukus taip pat nustatyti tokį reikalavimą. Be to, Komisija sudarė susitarimus su Naująja Zelandija ir Šveicarija dėl autorių teisių, ir dabar šios šalys irgi gali naudotis EB vaizdinės medžiagos biblioteka.

Nyderlandų vyriausybė pavedė atlikti tyrimą, skirtą peržvelgti Kanados, Brazilijos, Australijos ir Naujosios Zelandijos paskelbtiems vaizdinių išpėjimų veiksmingumo įrodymams. Tyrime daroma išvada, kad vaizdiniais išpėjimais veiksmingiau nei vien tekstiniais informuojama apie rūkymo poveikį sveikatai ir skatinama nustoti rūkyti¹¹.

Valstybėse narėse ir Europos Parlamente yra įsitikinusių, kad ant pakuočių nurodomas DNAM kiekis klaidina vartotojus ir neturėtų būti nurodomas. Be to, kai kurios valstybės narės prašo nustatyti privalomąjį reikalavimą ženklinti visas tabako pakuotes kombinuotais išpėjimais, siekiant paskatinti visas ES šalis naudoti tokius išpėjimus. Valstybėse narėse ir Europos Parlamente taip pat yra įsitikinusių, kad turi

⁸ 2003 m. rugsėjo 5 d. Komisijos sprendimas 2003/641/EB dėl spalvotų fotografijų ar kitų iliustracijų kaip išpėjimų apie sveikatai gresiantį pavojų pateikimo ant tabako pakuočių, OL L 226, 2003 9 10, p. 24.

⁹ Šios papildomos specifikacijos nustatytos 2006 m. balandžio 12 d. Komisijos sprendimo C(2006) 1502 galutinis, iš dalies keičiančio 2005 m. gegužės mėn. Komisijos sprendimą, III priede. Naujosios taisyklės aiškinamos neoficialiame referenciniame dokumente, kuriame parodoma, kaip galima pritaikyti išpėjamuosius tekstus valstybėse, kuriose vartojama viena oficiali kalba, ir valstybėse, kuriose vartojamos trys oficialios kalbos.

¹⁰ Sprendimo 2003/641/EB 4 straipsnio 5 dalis.

¹¹ Research voor Beleid. Kleurenfoto's op tabaksverpakkingen - Ervaringen in andere landen. Een onderzoek in opdracht van het ministerie van VWS, Leiden, 2007 m. sausio 22 d. <http://www.research.nl/index.cfm/28,4072,c.html/VGP-2745670B.pdf>

būti privaloma ant pakuočių teikti informacijos apie tai, kaip atsisakyti rūkymo, išpėjamai turėtų būti didesni, o vaizdinė medžiaga turėtų būti spausdinama ant abiejų pakuotės pusių.

Tolesni veiksmai

Komisija mano, kad visi šie pasiūlymai perspektyvūs, ir išnagrinės juos išsamiau, ketindama keisti Direktyvą. Kaip papildomą informacijos šaltinį bus galima naudoti rengiamas Pakavimo ir ženklavimo gaires pagal PSO Tabako kontrolės konvenciją.

Šiuo metu Komisija tiria galimybes padidinti išpėjimus, nustatyti privalomą ženklimą vaizdiniais išpėjimais ant abiejų pakuotės pusių ir pakeisti DNAM ribas informacija apie pagalbos linijas ir (arba) kitas medžiagas tabako gaminiuose (pvz., ženklus apie GMO naudojimą).

6. SUDEDAMOSIOS DALYS (6 STRAIPSNIS)

6.1. Informacija apie tabako gaminių sudedamąsias dalis

Kontrolės komitetas sudarė darbo grupę iš kelių valstybių narių ekspertų, kuriai pirmininkauja Komisija. Ši grupė turi parengti suderintą informacijos apie tabako gaminių sudėtines dalis teikimo formą, kuri padėtų geriau analizuoti ir lyginti tabako gamintojų teikiamą informaciją. Grupė parengė dvi formas: pagal vieną reikalaujama, kad gamintojai teiktų visą informaciją apie sudedamąsias dalis nacionalinėms kontrolės institucijoms, o pagal kitą – visuomenei¹². Tikimasi, kad valstybės narės, gamintojai ir importuotojai naudosis šiomis formomis, nors jos nėra teisiškai privalomos pagal dabartinę reglamentavimo sistemą. Pageidaujama, kad duomenys būtų teikiami elektroninėmis priemonėmis. Šiuo metu kelios valstybės narės rengia elektroninį tabako gaminių sudedamųjų dalių duomenų banką. Šį projektą buvo rekomenduojama bendrai finansuoti pagal 2007 m. Bendrijos visuomenės sveikatos programą.

6.2. Administracinis susitarimas su Jungtiniu tyrimų centru

Siekdamas padėti Komisijai ir valstybėms narėms su tabako gaminių sudedamosiomis dalimis susijusioje veikloje 2006 m. GD SANCO sudarė administracinį susitarimą su Komisijos Jungtiniu tyrimų centru (JTC). Šis susitarimas galioja metus ir jam įgyvendinti skirta 558 502 EUR¹³. Numatoma pratęsti susitarimo galiojimą iš viso trejiems metams, skiriant panašias sumas.

JTC sudaro ekspertų grupę, kuri parengtų tabako gaminių sudedamųjų dalių duomenų analizės orientacinius klausimus ir, remdamasi tarptautine šios srities raida,

¹² Praktinis vadovas „Informacijos apie tabako sudedamąsias dalis teikimas“

http://ec.europa.eu/health/ph_determinants/life_style/Tobacco/Documents/practical_guidance_en.pdf

¹³ GD JTC daugiausia dėmesio skirs tabako sudedamųjų dalių duomenų analizei ir koordinuos EVTTGLT veiklą, teiks mokslinę paramą reglamentavimo proceso metu, padės GD SANCO sudaryti sąlygas PSO Tabako kontrolės pagrindų konvencijos tabako produktų reglamentavimo darbo grupės veiklai, tikrins ir apibendrins informaciją apie tabako gaminių sudedamąsias dalis, kurioms taikomas REACH, ir peržiūrės mokslinius duomenis apie priklausomybę.

nustatytų pirminį sudedamųjų dalių prioritetinį sąrašą tolesnei analizei. Be to, grupė aptars su priklausomybe ir patrauklumu susijusius klausimus.

6.3. REACH reglamentas

Su sudedamosiomis dalimis susijusi veikla pagal Direktyvą glaudžiai siejama su REACH reglamento¹⁴ įgyvendinimu, nes juo reglamentuojamos visos cheminės medžiagos, tarp jų – ir cheminės tabako gaminių sudedamosios dalys. Siekiant, kad pagal Direktyvą atliekami veiksmai nesutaptų su REACH reglamento įgyvendinimu, reikės apibendrinti pagal REACH gautą informaciją apie tabako sudedamąsias dalis ir į ją atsižvelgti¹⁵.

Tolesni veiksmai

Komisija pasiryžusi įgyvendinti visus veiksmus, išvardytus Komisijos pareiškimė dėl REACH¹⁶.

Kai kurios valstybės narės ir pramonė nori, kad informacijos apie sudedamąsias dalis formos taptų privalomos. Todėl reikėtų apsvarstyti galimybę suteikti Komisijai daugiau kontrolės galių – iš dalies keičiant Direktyvos 9 straipsnį.

Be to, galima apsvarstyti galimybę, kad valstybės narės nustatytų baudas pramonės atstovams už informacijos neteikimą ir papildomus reikalavimus suteikti informacijos, pvz., įtraukiant Hoffmanno analizių sąrašą.

Europos Parlamentas rezoliucijoje dėl Žaliosios knygos „Europa be tabako dūmų: politikos alternatyvos ES mastu“ (Europos Parlamento priimtoje spalio 24 d.) paprašė iš dalies pakeisti Direktyvą: sudaryti išsamų tabako priedų ir tabako dūmuose esančių medžiagų rinkinį ir pateikti visuomenei visą turimą toksikologinę informaciją apie tabako dūmų priedus ir sudedamąsias dalis. Šie pasiūlymai bus konstruktyviai ir atidžiai išnagrinėti. Griežtesnis būdas būtų iš viso neleisti naudoti jokių priedų tabako gaminiuose, jei gamintojai neįrodo jų saugumo.

7. GAMINIŲ APRAŠYMAI (7 STRAIPSNIS)

Komisija nėra gavusi oficialių skundų dėl šio straipsnio taikymo. Ji ir toliau stebės šios nuostatos taikymo raidą ir prireikus pateiks atitinkamų pasiūlymų.

¹⁴ 2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1907/2006 dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH), įsteigiantis Europos cheminių medžiagų agentūrą, iš dalies keičiantis Direktyvą 1999/45/EB bei panaikinant Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 793/93, Komisijos reglamentą (EB) Nr. 1488/94, Tarybos direktyvą 76/769/EEB ir Komisijos direktyvas 91/155/EEB, 93/67/EEB, 93/105/EB bei 2000/21/EB. OL L 396, 2006 12 30, p. 1. Informacija, kurią reikia pateikti, nurodyta REACH reglamento 10–13 straipsniuose.

¹⁵ Informacija, kurią reikia pateikti, nurodyta REACH reglamento 10–13 straipsniuose.

¹⁶ Žr. Komisijos pareiškimą dėl tabako sudedamųjų dalių Tarybos svetainėje: <http://register.consilium.europa.eu/pdf/en/06/st16/st16908-ad01.en06.pdf> (REACH aptariamam 30 punkte, pareiškimo dėl tabako pradžia – p. 16). Šis pareiškimas, kaip ir kiti pareiškimai dėl REACH reglamento, įtrauktas į 2006 m. gruodžio 18 d. Aplinkos tarybos posėdžio, per kurį buvo priimtas REACH reglamentas, protokolą (16908/06 Add 1).

8. ORALINIAM VARTOJIMUI SKIRTAS TABAKAS (8 STRAIPSNIS)

Direktyvos 8 straipsniu draudžiama teikti į rinką oraliniam vartojimui skirtą tabaką, nepažeidžiant Austrijos, Suomijos ir Švedijos stojimo akto 151 straipsnio.

8.1. Mokslinė nuomonė

Norėdamas geriau suprasti įvairių nerūkomojo tabako gaminių poveikį sveikatai ir jų vaidmenį atsisakant ir pradėdant rūkyti, GD SANCO paprašė Atsirandančių ir naujai nustatomų sveikatos pavojų mokslinio komiteto (ANNSPMK)¹⁷ pateikti savo nuomonę.

2007 m. birželio 21 d. ANNSPMK patvirtino viešosioms konsultacijoms skirtą pirminę nerūkomojo tabako gaminių poveikio sveikatai ataskaitą¹⁸. Suinteresuotosios šalys ir dalyviai buvo paraginti internetu pateikti savo komentarus. Manoma, kad galutinė ataskaita bus paskelbta 2008 m. pradžioje.

8.2. Oraliniam vartojimui skirto tabako draudimo įgyvendinimas

Iš esmės 8 straipsnyje nustatytas oraliniam vartojimui skirto tabako draudimas perkeltas į valstybių narių nacionalinę teisę. Tačiau sudėtinga kontroliuoti kontrabandą ir neteisėtą prekybą, ypač internetu¹⁹.

Tolesni veiksmai

Galutinė mokslinė nuomonė dėl nerūkomojo tabako gaminių poveikio sveikatai bus grindžiami visi tolesni Komisijos sprendimai, susiję su šios rizikos valdymu.

9. DERINIMAS (9 IR 10 STRAIPSNIAI)

Direktyvoje Komisijai suteikiama kontrolės galių suderinti DNAM kiekių nustatymo metodus ir išpėjimus apie sveikatai gresiantį pavojų bei pradėti taikyti ženklinių identifikavimo ir susekamumo reikmėms. Komisijai negali nustatyti privalomų informacijos teikimo formų, priimti laboratorijų tvirtinimo kriterijų sąrašo, priimti priemonių laboratorijų bendradarbiavimui gerinti arba iš dalies keisti priimtą bendrąjį sudedamųjų dalių sąrašą, nustatytą Direktyvos 12 straipsnyje. Jei Komisija galėtų priimti tokias priemones, būtų galima geriau užtikrinti veiksmingą Direktyvos įgyvendinimą.

Tolesni veiksmai

Kad Direktyva būtų geriau taikoma, būtų naudinga išplėsti Komisijos kontrolės galias,

¹⁷ Įgaliojimas paskelbtas
http://ec.europa.eu/health/ph_risk/committees/04_scenih/ docs/scenih_r_004.pdf

¹⁸ Su pirmine nuomone galima susipažinti
http://ec.europa.eu/health/ph_risk/committees/04_scenih/ scenih_r_cons_06_en.htm

¹⁹ 2006 m. gegužės 18 d. sprendime byloje C-343/05 (Komisija prieš Suomiją) Teisingumo Teismas nustatė, kad Suomija Olando provincijoje neperkėlė į nacionalinę teisę draudimo teikti į rinką oraliniam vartojimui skirtą tabaką ir nuostatų dėl šio draudimo stebėjimo Suomijoje registruotuose laivuose. 2007 m. spalio mėn. Komisija nusprendė dėl minėto sprendimo nesilaikymo kreiptis į Teisingumo Teismą.

suteikiant jai teisę nustatyti laboratorijų tvirtinimo kriterijus²⁰, abipusio pripažinimo nuostatas ir priemones, skirtas tabako bandymų ir tikrinimo laboratorijų bendradarbiavimui lengvinti; priimti ir keisti informacijos apie sudedamąsias dalis formas ir, ateityje, nustatyti ir keisti bendrąjį sudedamųjų dalių sąrašą.

10. BENDRASIS SUDEDAMŲJŲ DALIŲ SĄRAŠAS (12 STRAIPSNIS)

Kadangi taikant 6 straipsnį didelės pažangos nepadaryta, Komisija negalėjo parengti pasiūlymo dėl bendrojo sudedamųjų dalių sąrašo. Bet kokia rezultatyvi veikla, susijusi su konkrečiomis sudedamosiomis dalimis, reikalauja žmogiškųjų ir finansinių išteklių, kurių kol kas nėra.

Tolesni veiksmai

Šios srities raida priklauso nuo 6 straipsnyje nurodytos veiklos pažangos. Minėtoje rezoliucijoje Europos Parlamentas prašė Komisijos iš dalies keisti Direktyvos nuostatas dėl sudedamųjų dalių, pvz., visų priedų, dėl kurių gamintojai ir importuotojai nepateikė išsamių duomenų, draudimo, galimybės nedelsiant uždrausti visus priklausomybę didinančius priedus ir visų priedų, kurių kancerogeniškas, mutageniškas ir savaime arba pirolizės metu toksiškas reprodukcijai savybes įrodo turimi toksikologiniai duomenys.

Komisija išnagrinės šiuos pasiūlymus. Be to, ji apsvarstys galimybę pagal bendrąją mokslinių tyrimų programą bendrai finansuoti sudedamųjų dalių ir (arba) dūmų toksiškumo, ypač priklausomybės nuo jų, mokslinius tyrimus. Vėliau gali būti imtasi kitų veiksmų.

11. TABAKO GAMINIŲ IMPORTAS, PARDAVIMAS IR VARTOJIMAS (13 STRAIPSNIS)

Kelios valstybės narės atkreipė Komisijos dėmesį į tai, kad į rinką teikiama vis daugiau saldumynų skonio cigarečių. Saldžios cigaretės ypač patinka jaunimui ir taip gali paskatinti pradėti rūkyti. Paprastai tokie gaminiai pakuojami į patrauklias, šiuolaikiškas pakuotes ir vadinami madingais, jaunimui patraukliais pavadinimais.

Direktyvos 13 straipsnyje nurodyta, kad valstybės narės gali laikytis ar nustatyti griežtesnes tabako gaminių gamybai, importui, pardavimui ir vartojimui taikomas taisykles, kurios, jų nuomone, yra būtinos visuomenės sveikatai apsaugoti. Tačiau šios taisyklės turi atitikti EB sutarties nuostatas.

Tolesni veiksmai

Komisija paragins valstybės nares stebėti bet kokius tabako gaminių importo, pardavimo ir vartojimo pokyčius ir imtis reikiamų priemonių piliečiams apsaugoti pagal 13 straipsnį. Valstybei narei pranešus apie tokias priemones, Komisija jas vertins pagal Direktyvą 98/34.

Siekiant visose valstybėse narėse vienodai mažinti pradedančiųjų rūkyti skaičių ir apsaugoti ES vartotojus, galima apsvarstyti galimybę mažinti rūkymo patrauklumą standartinėmis visu

²⁰ Persvarstant direktyvą reikės atsižvelgti į visus galimus pakeitimus, priimtus per derybas dėl „Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, nustatančio su gaminių prekyba susijusius akreditavimo ir rinkos priežiūros reikalavimus“.

tabako gaminių bendro modelio (juodos ir baltos spalvos) pakuotėmis.

Komisija atsižvelgs į visus galimus pakeitimus, priimtus per derybas dėl „Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, nustatančio su gaminių prekyba susijusius akreditavimo ir rinkos priežiūros reikalavimus“.

12. AKTUALŪS KLAUSIMAI

12.1. Sukamosios cigaretės

Kelios valstybės narės pabrėžė, kad labai auga sukamųjų cigarečių pardavimas ir, taigi ir vartojimas, ypač tarp jaunimo. Pagrindinė tokios įvykių raidos priežastis – sukamosioms cigaretėms taikomi mažesni mokesčiai, dėl to jų mažmeninės kainos irgi mažesnės.

Kai kurios valstybės narės sukamosioms cigaretėms taiko tokias pat didžiausias DNAM kiekio ribas kaip ir paprastoms cigaretėms (10:1:10), o kitose valstybėse narėse toks reikalavimas netaikomas, nes iki šiol nėra tarptautiniu mastu pripažinto kiekių nustatymo metodo.

Neseniai 15592 ISO metodo 3 dalis buvo patvirtinta DNAM kiekiui sukamosiose cigaretėse nustatyti.

Tolesni veiksmai

Taikant komitologijos procedūrą būtų galima priimti patvirtintą ir tarptautinių mastu pripažintą metodą sukamosioms cigaretėms.

Komisija ketina išnagrinėti sukamojo tabako apmokestinimą, kitą kartą persvarstydama tabako apmokestinimo teisinę sistemą.

12.2. Nauji tabako ir nikotino gaminiai

12.2.1. Atsirandanti rinka

2001 m. priimta Direktyva buvo skirta tuo metu rinkoje buvusiems tabako gaminiams. Nuo tada tabako gaminių rinka tapo kur kas įvairesnė. Atsirado naujų tabako ir nikotino gaminių rūšių, o kai kurie tradiciniai tabako gaminiai ir vartojimo būdai tapo populiariesni.

12.2.2. Reglamentavimo problema

Dėl naujų tabako ir su nikotinu susijusių gaminių rūšių kyla klausimas, ar galiojančia tabako gaminių reglamentavimo sistema ir farmacijos bei bendraisiais maisto teisės aktais²¹ galima veiksmingai reglamentuoti visus tokio pobūdžio gaminius.

Tolesni veiksmai

²¹ Direktyva 2001/83/EB, OL L 311, 2001 11 28; Reglamentas (EB) Nr. 178/2002, OL L 31, 2002 2 1, p. 1–24.

Komisija išnagrinės minėtas reglamentavimo problemas, siekdama bent užtikrinti, kad parduodami nauji tabako ir (arba) nikotino gaminiai būtų tinkamai reglamentuojami EB lygmeniu visuomenės sveikatos labui ir įgyvendinant vidaus rinkos tikslus. Be to, Komisija apžvelgs tabako gaminių reglamentavimo sistemos ir naujų maisto produktų ir farmacijos srities teisės aktų ryšius.

13. ATSAKOMYBĖ UŽ GAMINIUS

Europos Parlamentas kreipėsi į Komisiją su prašymu taikyti gamintojų atsakomybę už gaminius ir įpareigoti gamintojus padengti visas sveikatos apsaugos išlaidas, susijusias su tabako vartojimu. Tabako kontrolės pagrindų konvencijos, kurios viena iš šalių yra Bendrija, 19 straipsnyje visų šalių prašoma numatyti priimti naujus ir prireikus tobulinti galiojančius įstatymus, numatančius baudžiamąją ir civilinę atsakomybę, tam tikrais atvejais – žalos atlyginimą.

Tolesni veiksmai

Komisija paves atlikti tyrimą dėl geriausių būdų siekti didesnės ES tabako gamintojų ir importuotojų atsakomybės už gaminius bei įpareigojimo padengti sveikatos apsaugos išlaidas, susijusias su tabako vartojimu. Šiuo tyrimu bus grindžiami tolesni Komisijos veiksmai.